

بررسی مولفه های تاثیر گذار بر انعطاف پذیری فضایی در راستای ارتقا پویایی محیط های آموزشی

میترا انصاری مقدم^۱، ناجی پژمان ضیایی^۲ (نویسنده مسئول)

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد معاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه، Mitra.ansari1397@gmail.com

^۲استادیار، گروه معماری، واحد اسلام آباد غرب، دانشگاه آزاد اسلامی، اسلام آباد غرب، ایران. naje.pezhman@gmail.com

چکیده

تنوع فعالیت های آموزشی و گوناگونی استفاده کنندگان آنها، موجب ایجاد طیفی گسترده از نیازها و خواسته های استفاده کنندگان از فضاهای آموزشی شده است. پاسخ گویی به این گوناگونی کالبدی در عمل بسیار پر هزینه و گاهی اوقات غیر ممکن می باشد. انعطاف پذیری در معماری به عنوان راهکاری در راستای حل مشکلات مذکور پیشنهاد شده است. می توان گفت انعطاف پذیری رویکردی است که طراح به جهت پاسخگویی به نیازهای متغییر مخاطب خود به ارائه طرحی منعطف می پردازد که در نتیجه رضایت عمومی از فضای آموزشی را بالا می برد و پویایی را در فضای آموزشی ایجاد می نماید. این پژوهش با هدف بررسی و تجزیه و تحلیل عوامل موثر در انعطاف پذیری کالبدی فضاهای آموزشی شکل گرفته و به دنبال استخراج راهکارهای ارتقای مولفه مذکور در جهت افزایش پویایی محیط آموزشی است. این پژوهش توصیفی - تحلیلی بوده و روش جمع آوری اطلاعات در آن بصورت کتابخانه ای و میدانی (پرسشنامه) بوده است. از نتایج این تحقیق چنین استنتاج می شود که مولفه های تطبیق پذیری و تغییر پذیری محیطی بیشترین تاثیر را در ارتقای انعطاف پذیری کالبدی دارا بوده اند.

کلید واژه - انعطاف پذیری کالبدی، پویایی فضایی، تطبیق پذیری، تغییر پذیری، فضای آموزشی

ایجاد یک راه حل برای فراهم ساختن نیازهای ما، یعنی یک پاسخ سریع می باشد. علیرغم آنکه انسان در طول تاریخ ساختمان را به عوان یک عنصر ایستا در نظر می گرفته است، در جهان امروز نیازهای مصرف کنندگان و کارکردهای ساختمان ها به سرعت در حال تغییر می باشد، ساختمان ها جهت رسیدن به انعطاف پذیری، دیگر نمی توانند به صورت ایستا طراحی شوند و می بایست پاسخگوی نیازهای متغییر ساکنین و محیط پیرامون خود باشد [2]. در سال های اخیر که امر آموزش و یادگیری در دنیایی با چنین تغییرات سریع و در روزگاری که دانش به عنوان ابزار قوی در جهت توسعه و حتی بقا اجتماعی می باشد، به نظر می رسد نقش محیط های یادگیری در تدوam آموزش برای اجتماع و نه تنها برای دانش آموزان و برای تمام سنین و تمامی اقشار غیر قابل انکار است و نیاز حیاتی برای محیط های یادگیری تطبیق پذیری بر اساس تغییرات و نیازها می باشد [3].

در دوران معاصر نقش مهم محیط های آموزشی به خصوص مدارس در ارزش های بومی و فرهنگی و همچنین به عنوان یک عامل موثر در خلاقیت را نمی توان نادیده گرفت. بنابراین

۱- مقدمه

امروزه توجه به طراحی محیط های آموزشی برای بهبود یافتن کیفیت یادگیری و آموزش، بر کسی پوشیده نیست. محیط یادگیری یک زمینه فرهنگی، اجتماعی و فیزیکی می باشد که یادگیری در آن اتفاق می افتد. توجه این که چگونه یک محیط یادگیری، متمر ثمر واقع می شود، برای طراحی یک محیط معمارانه بسیار ضروری است. محیط یادگیری موثر فضایی است که در ارتباط دوسویه با مولفه های دیگر تاثیرگذار بر امر آموزش کودکان تاثیر مهمی در یادگیری کودک داشته باشد. محیط فیزیکی یکی از مولفه های تاثیر گذار در یادگیری است اما می توان گفت مهم ترین مولفه در یک محیط فعال یادگیری به شمار می رود [1].

در دهه های اخیر با پیشرفت تکنولوژی و استفاده های گوناگون آن در ساختمان، پدیده جدیدی به نام انعطاف پذیری وارد عرصه معماری و شهرسازی گشته است انعطاف پذیری یک کیفیت در معماری است و توصیف کننده ویژگی آن است که تمرکز آن بر